

Kort

VS IN OPMARS ALS OLIELAND

OPEC verliest marktaandeel

Oliekartel OPEC denkt de komende jaren flink aan betekenis te zullen inboeten. Dat komt door de grote hoeveelheid Amerikaanse schalieolie die de markt overspoelt. In 2025 is de VS goed voor een vijfde van de olieproductie, voorspelt het oliekartel nu. Komende maand komen de OPEC-landen bijeen om te beslissen over inperking van de productie. Daarmee willen ze dalende olie-prijzen voorkomen. OPEC heeft nu nog circa 35 procent van de oliemarkt in handen.

VOORNEMEN AIR FRANCE-KLM

'Dividend voor beleggers'

Luchtvaartcombinatie Air France-KLM hoopt aandeelhouders op termijn te belonen met een dividenduitkering. Dat meldde de onderneming in zijn strategieplannen voor de komende vijf jaar. Alle plannen die de Nederlands-Franse maatschappij uit de doeken deed, zijn er volgens topman Benjamin Smith op gericht om de leidende positie in Europa terug te winnen. Het uiteindelijke doel is om op de middellange termijn een winstmarge van 7 tot 8 procent te behalen. Verder wil de luchtvaartonderneming zich meer gaan richten op de divisies die het meest winstgevend zijn: de drie merken KLM, Air France en Transavia.

STELLEN MOETEN ZICH AANMELDEN

Nabestaanden niet goed op de hoogte van pensioenen

Vier op de tien Nederlanders overschatten het nabestaandenpensioen dat hun echtgenoot of partner krijgt na hun overlijden. Zij denken ten onrechte dat ze 70 procent van het laatstverdiende salaris van hun man of vrouw krijgen, meldt voorlichtingsorganisatie Wijzer in Geldzaken na onderzoek. Het nabestaandenpensioen is sowieso vrij onbekend. Veel mensen die samenwonen weten bijvoorbeeld niet dat zij hun partner zelf moeten aanmelden. Ruim de helft van de Nederlanders die niet met hun partner getrouwd zijn, heeft dit echter nog niet gedaan.

Kendrion

+3,9%

De leverancier van elektromagnetische componenten deed het goed.

Aegon

+2,5%

De verzekeraar euidigde in het linkerrijtje van de stijgers.

IMCD

-0,7%

De groothandel in speciale chemicaliën bleef wat achter op de beurs.

Air France
KLM

-5,6%

De luchtvaartcombinatie ontvouwde zijn strategie voor de komende jaren.

Meer beursnieuws?
[AD.nl/Economie](https://www.ad.nl/economie)

Economie

CO₂ OPRUIJEN OPLOSSINGEN

Hoe zeewier kan helpen om de klimaatcrisis aan te pakken

Minder CO₂ uitstoten is niet de enige remedie tegen de opwarming van de aarde. Het is ook mogelijk om het broeikasgas op te ruimen. „Maar dat klinkt zo simpel dat veel mensen het wantrouwen.”

Irene van den Berg
Amsterdam

Naar klimaatopwarming wordt ontzettend veel onderzoek gedaan. Wereldwijd brengen duizenden wetenschappers het immense probleem van alle kanten in kaart. Om wat verontrustende cijfers te noemen: we weten dat 70 tot 90 procent van het tropisch koraal verdwijnt bij een opwarming van 1,5 graad. En dat per graad opwarming het aantal bliksemslagen bij onweer toeneemt met 10 tot 15 procent. Wetenschappers hebben berekend dat de visserij wereldwijd 1,5 miljoen ton minder opbrengt bij een stijging van 1,5 graad.

De omvang van de klimaatcrisis is dus wel helder. Maar over oplossingen wordt veel minder nagedacht. Dat stellen Sven Jense (inzet) en Eelco Leemans van de Climate Cleanup Foundation tenminste. Jense: „Wetenschappers worden al decennia in beslag genomen door de maatschappelijke discussie: bestaat klimaatverandering wel of niet? Daardoor is er bijna geen onderwerp ter wereld zo goed onderzocht

als klimaatverandering. Alleen ligt de focus daarbij op het probleem en niet op de oplossingen.”

En als het al over oplossingen gaat, is de boodschap negatief. „De acties die nu door wetenschap en overheid worden voorgesteld, komen niet verder dan: we moeten minder vliegen, minder vlees eten, minder auto rijden. Daarmee bied je mensen geen perspectief; het risico is groot dat ze hun hakken in het zand zetten. Ons verhaal is veel positiever”, stelt oprichter Jense. De missie van de Climate Cleanup Foundation is om met natuurlijke methoden (bijvoorbeeld met zeewier, bamboe, gesteente en bomen) CO₂ uit de lucht te halen.

Climate Cleanup is een samenwerking van ondernemers en financiers met als doel het klimaatprobleem op te lossen

door CO₂ 'onschadelijk' te maken. Ideeën genoeg, blijkt in het Natural Climate Solutions-lab in de Amsterdamse haven, thuisbasis van de stichting. Zo ligt er een strandje van gemalen olivijn, een mineraal dat voorkomt in vulkaangesteente en CO₂ opslaat. En wordt er in bakken zeewier gekweekt, ook een grote opruimer van CO₂.

Jense overhandigt een betonnen plaque: grasfalt. Dat is asfalt waarbij het teer is vervangen door stof uit olifantsgras. Grasfalt kan daardoor op lagere temperaturen geproduceerd worden, waardoor er minder broeikasgas wordt uitgestoten. Ook olifantsgras neemt veel CO₂ op.

37 gigaton

Zetten al die oplossingen wel zoden aan de dijk? De hoeveelheid CO₂ die moet worden opgeruimd, is enorm. Vorig jaar stootten we met zijn allen wereldwijd 37 gigaton – 37 miljard ton – van het broeikasgas uit, 3 procent meer dan het jaar daarvoor. „Wij hebben berekend dat je met natuurlijke oplossingen zo'n 1500 gigaton kan verwijderen”, aldus Jense. Daarbij is een grote rol weggelegd voor zeewier. Dat zou 1000 gigaton moeten opruimen. Bomen en zand respectievelijk 500 en 400 gigaton. Dat is een toekomstdroom, want vooralsnog wordt er maar weinig CO₂ opgeruimd. De Climate Cleanup Foundation heeft daar geen cijfers over.

Waarom zetten politiek en milieuorganisaties hier niet vol op in? „Er zijn allerlei verschillende belangen. Milieuorganisaties

willen vol voor zonne- en windenergie gaan. Het opruimen van CO₂ past lastig in dat verhaal en wordt daarom vaak tot taboe verklaard”, stelt Leemans, deskundige op het gebied van duurzaam gebruik van de oceanen. „Het klinkt zo simpel dat veel mensen het wantrouwen. Het is hard nodig dat er meer over bekend wordt”, vult Jense aan.

CO₂ opruimen heeft ook een slechte naam, omdat vaak wordt gedacht aan 'Carbon Capture and Storage' (CCS). Daarbij wordt CO₂ rechtstreeks vanuit de kolencentrale opgeslagen onder de grond, bijvoorbeeld in lege aardgasvelden. De technologie is omstreden, omdat hij extra brandstof kost en het risico op lekken bestaat. Onder meer milieuorganisatie Greenpeace is fel gekant tegen CCS omdat het vervuilende processen als oliewinning door de fossiele industrie, in stand houdt.

Een vergelijkbaar risico bestaat bij CO₂ opruimen met behulp van natuurlijke methodes. Als het CO₂ toch wordt opgeruimd, zijn mensen wellicht minder snel bereid hun levensstijl aan te passen. „Wij zijn ook groot voorstander van het omlaag brengen van onze CO₂-uitstoot. Maar we kunnen het ons niet permitteren om op één oplossing te focussen. De opwarming van de aarde blijkt alsnog sneller te gaan dan we verwachten. Minder uitstoten is hard nodig, net als overschakelen naar zonne- en windenergie. Zonder het opruimen van CO₂ zal het niet lukken om de klimaatcrisis op te lossen”, stelt Leemans.

De missie is om met natuurlijke methoden CO₂ uit de lucht te halen

– Sven Jense, oprichter Climate Cleanup Foundation

OLIVIJN

Opruimen met zand

Eddy Wijnker (69), oprichter en directeur van Greensand: „In 2008 woonde en werkte ik in China en zag ik na een aardbeving groen gekleurde stenen van hellingen afrollen. Het bleek olivijn te zijn, een stollingsgesteente. Ik wilde er meer van weten en stuitte op onderzoek van Olaf Schuiling, emeritus hoogleraar geochemie verbonden aan de Utrecht University, waaruit bleek dat olivijn CO₂ opruimt. Ik had net mijn bedrijf in professionele audio verkocht en zag na een gesprek met Schuiling mijn nieuwe missie: CO₂ uit de lucht halen met olivijn.

Ondanks een investering van 2,5 miljoen, kwam Wijnkers bedrijf niet echt van de grond. „Maar sinds een jaar of twee is er een andere wind gaan waaien: duurzaamheid staat ineens op de agenda. Ik word overspoeld met opdrachten van onder meer gemeentes, provincies, en ProRail. Langs de Hoekse Lijn, de metrolijn tussen Schiedam en Hoek van Holland, ligt nu bijvoorbeeld een pad gemalen olivijn. Ook particulieren kunnen zakken olivijn kopen voor hun tuin, als pad of als kalkvervanger.” Het voordeel van olivijn boven bomen is dat de reactie met het zand definitief is, terwijl er bij bomen weer CO₂ vrijkomt als ze sterven. En er is genoeg olivijn. „Er is twintig maal zo veel olivijn op aarde aanwezig dan nodig is om onze hele CO₂-uitstoot te binden.”

ZEEWIER

Boerderijen op zee

Joost Wouters (49, foto), oprichter The Seaweed Company: „Zeewier kent zoveel toepassingen: je kunt het verwerken in voeding voor mensen en dieren, er bioplastic van maken en als bio-brandstof gebruiken. Het mooie is dat ze allemaal minimaal klimaatneutraal zijn. Zeewier ruimt CO₂ op als het groeit en het komt

weer vrij als het wordt verbrand, verwerkt of gegeten. De winst zit hem erin dat zeewier eiwitbronnen zoals vlees kan vervangen, of fossiele brandstoffen, waarbij er veel meer broeikasgassen worden uitgestoten.”

Het is ook mogelijk om permanent CO₂ op te ruimen met zeewier. „Je moet het dan laten afzinken naar de bodem. Nu zijn er nog onvoldoende partijen bereid om daarvoor te betalen, maar ik ben ervan overtuigd dat dat gaat veranderen. Zeewier maakt het water namelijk schoon, het kan bijvoorbeeld stikstof en zware metalen verwijderen. En dat schoonmaken is geld waard. Als overheden beter bekend raken met de voordelen van zeewier, gaan ze over de brug komen. Tussen windmolenparken kunnen uitstekend zeewierboerderijen worden aangelegd, we werken nu aan een eerste project op de Noordzee.”

Anderhalf jaar geleden richtte Wouters met twee partners The Seaweed Company op. „Daarvoor had ik een adviesbureau voor verduurzaming in het bedrijfsleven. Met wat ik nu doe, lever ik een veel concretere bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem. Het bedrijf zit nu nog in de start-up fase, er moet nog geld bij. Maar ik ben ervan overtuigd dat zeewier een rendabel product is. Om grote stappen te maken met het opruimen van CO₂, moeten we anders durven denken. Je kunt je vertwijfeld afvragen wie geld wil betalen voor het opruimen van CO₂. Dat remediationsdenken heeft ons juist in de problemen gebracht.”

◀ **The Seaweed Company houdt zich bezig met wekken van zeewier.**